

Folketingets Forsvarsudvalg
Christiansborg

FORSVARSMINISTEREN
6. juli 2017

Folketingets Forsvarsudvalg har den 14. juni 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 134 til forsvarsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Spørgsmål nr. 134:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad der er sket i de fire sager, hvor danske soldater har indberettet mistanke om irakiske enheders overtrædelse af menneskerettighederne, som ministeren omtalte på det åbne samråd den 13. juni 2017.”

Svar:

Det skal først og fremmest understreges, at ingen danske soldater på Al Asad-luftbasen på noget tidspunkt har rapporteret om at have været direkte vidner til overtrædelser af grundlæggende rettigheder eller overgreb begået af irakiske sikkerhedsstyrker.

Der er derimod tale om en række tilfælde, hvor det udsendte danske styrkebidrag har fået oplysninger om, hørt udtalelser om eller set foto/film, der indikerer, at irakiske sikkerhedsstyrker muligvis har optrådt i strid med krigens love og/eller menneskerettighederne.

I de fire sager, som jeg henviste til på samrådet den 13. juni 2017, har den danske militære ledelse på Al Asad-luftbasen fundet grundlag for specifikt at rejse kritik af den adfærd, som irakiske soldater har udvist i en række konkrete situationer. Tre af de fire sager vedrører situationer, hvor dansk personel har fået forevist video- og/eller billedmateriale af dræbte ISIL-krigere – uden at det har været klart, hvorfra billedmaterialet stammer. I den fjerde sag er der tale om en undervisningssituation, hvor en irakisk soldat fremkommer med et

udsagn om behandling af frihedsberøvede personer, der indikerer manglende forståelse for og indsigt i krigens love.

I alle fire sager har den danske militære ledelse på Al Asad-luftbasen fulgt op på hændelserne ved direkte at kontakte relevante irakiske samarbejdspartnere og/eller anmodet den amerikanske chef for Task Force Al Asad om at rejse sagerne over for irakiske ledelse på basen.

Ud over de fire sager, som der aktivt er blevet fulgt op på fra dansk side, er der en række yderligere tilfælde, hvor det udsendte danske styrkebidrag har rapporteret om mulige brud på krigens love og/eller menneskerettighederne, men hvor der ikke fra dansk side har været fundet behov for en tilsvarende aktiv opfølgning ift. den irakiske ledelse. Antallet af disse tilfælde afhænger af bl.a., hvorvidt dette opgøres på baggrund af antal hændelser eller antal rapporteringer, idet der i forbindelse med en enkelt hændelse kan være sket flere rapporteringer, og om enkelt-iagttagelser i mere generelle rapporteringer tælles med. Endvidere afhænger antallet af, hvorvidt man tæller alle tilfælde med, herunder også selvom den efterfølgende vurdering har været, at der i det pågældende tilfælde ikke var grundlag for at vurdere, at der var sket et brud på krigens love og/eller menneskerettighederne.

Forsvarsministeriet har i nedenstående valgt at medtage alle hændelser, hvor der har været indberettet om forhold, som kunne indikere mulige brud på krigens love og/eller menneskerettigheder – også selvom den efterfølgende vurdering har været, at der i det pågældende tilfælde ikke var grundlag for at vurdere, at der var sket et sådant brud. Endvidere er valgt at opgøre antal hændelser, idet der i forbindelse med den enkelte hændelse kan være foretaget flere rapporteringer. En fornyet gennemgang af materialet på den baggrund viser, at der - udover de nævnte fire sager - er tale om:

To tilfælde, der forudgående har været den amerikanske ledelse på Al Asad basen bekendt, og som på amerikansk foranledning allerede var blevet taget op med den irakiske ledelse på Al Asad-basen samt et tilfælde, hvor en irakisk soldat i en undervisningssituation fremkommer med et udsagn om behandling af frihedsberøvede personer, der indikerer manglende forståelse for og indsigt i krigens love. Sidstnævnte forhold adresseres fra dansk side umiddelbart i undervisningssituationen, men rejses ikke yderligere fra dansk side.

Som forsvarsordførerne blev orienteret om i mail af 10. maj 2017, vedr. Forsvarets Auditørkorps' offentliggjorte pressemeddelelse om indstilling af en konkret sag vedr. udtalelser om overgreb begået af irakiske soldater, har Værnsfælles Forsvarskommando i forbindelse med Forsvarets Auditørkorps' undersøgelse endvidere fundet yderligere to rapporter, der omtaler mulige irakiske brud på krigens love, og som ikke er blevet indrapporteret til Værnsfælles

Forsvarskommando i forbindelse med rapporternes udfærdigelse. Begge tilfælde drejer sig om danske soldaters iagttagelser i forbindelse med træning af irakiske sikkerhedsstyrker i 2015.

Endelig har Forsvarsministeriet i april 2017 modtaget rapporter om mulige overgreb på Al Asad-basen. Jeg orienterede om denne sag på møde i Det Udenrigspolitiske Nævn den 5. maj 2017. Der vil endvidere være lejlighed til at drøfte denne sag i forbindelse med min kommende besvarelse af Forsvarsudvalgets samrådsspørgsmål Y.

Det skal bemærkes, at fremkomst af yderligere oplysninger udover ovenstående ikke kan udelukkes, herunder fx ved at bl.a. Værnsfælles Forsvarskommando og Forsvarets Auditørkorps undersøger dokumentationen fra udsendelsen til Irak yderligere.

Lad mig afslutningsvis og mere generelt gentage, at det naturligvis ikke er acceptabelt, hvis personel i de irakiske sikkerhedsstyrker overtræder krigens love og/eller menneskerettighederne. Jeg kan endvidere henvise til min samtidige besvarelse af Forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 137.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen